

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม ที่ช่วยให้คนรุ่นหลังทราบความเป็นมาของอดีตจนถึงปัจจุบัน การเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และความต้องการของตนเองออกมาเป็นตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ และเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาความคิด สติปัญญา ตลอดจนเจตคติด้วย การเขียนจึงเป็นทักษะการแสดงออกที่สำคัญ และสลับซับซ้อน การเขียนเป็นการสื่อสารด้วยตัวอักษร เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ ข่าวสาร และจินตนาการจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน (วรรรณี โสมประยูร. 2542 : 139) ทักษะการเขียนนับว่าเป็นทักษะที่เป็นทั้งศิลปะและศาสตร์ กล่าวคือ การเขียนต้องใช้ภาษาที่งดงาม ประณีต สามารถสื่อได้ทั้งอารมณ์ ความรู้ ความคิด จึงต้องใช้ศิลปะในการเขียน ส่วนที่กล่าวว่าเป็นศาสตร์ เพราะการเขียนทุกชนิดต้องประกอบด้วยความรู้ หลักการ และวิธีการ แต่อย่างไรก็ตามการเขียนเป็นทักษะที่สามารถฝึกฝนได้ (ภาควิชาภาษาไทยมหาวิทยาลัยศิลปากร. 2540 : 234)

การเขียนเป็นทักษะที่นักเรียนจะฝึกซ้ำกว่าทักษะอื่นๆ และทักษะการเขียนเป็นทักษะที่สลับซับซ้อนกว่าทักษะอย่างอื่น เด็กจึงต้องมีความพร้อม โดยฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่านได้ก่อน แล้วจึงเริ่มฝึกทักษะการเขียน โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ฝึกจากง่ายไปหายากและให้สัมพันธ์กับทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การสอนภาษาไทยด้านการเขียนถือว่าเป็นทักษะที่ยุ่งยากซับซ้อน และเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการสื่อสารอย่างยิ่ง

จากข้อมูลการรายงานการประเมินผลความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2544 ในระดับประเทศ โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีข้อบกพร่องในเรื่องการเขียนพยัญชนะต้นผิด ตัวสะกดผิด (ทั้งตรงมาตรา และไม่ตรงมาตรา) เขียนคำควบกล้ำไม่ถูกต้อง เขียนสระผิด ใส่วรรณยุกต์ผิด การเขียนตกเขียนเพิ่ม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 4) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะพัฒนาให้นักเรียนเขียนได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษาไทย ซึ่งครูต้องจัดกิจกรรมกระตุ้น และเร้า

ความสนใจของนักเรียนประกอบกับให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะและประสบการณ์ทางภาษาให้มาก กิจกรรมการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยครูเป็นผู้กระตุ้น ช่วยเหลือแนะแนวทางให้กับนักเรียนได้ปฏิบัติ หรือศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง

นอกจากนั้นข้อมูลจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ด้านผู้เรียน พบว่า นักเรียนยังขาดทักษะด้านการใช้ภาษาไทยด้านการเขียน นักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเขียนคำควบกล้ำ ไม่ถูกต้องซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการนำทักษะทางภาษาไทยไปใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันทำให้ความหมายที่ต้องการสื่อสารนั้นเปลี่ยนไป และจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่ทำให้นักเรียนเขียนคำควบกล้ำไม่ถูกต้องนั้นสาเหตุเนื่องมาจาก ครูขาดแคลนสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา ครูไม่แสวงหาความรู้ วิธีการใหม่ ๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา เช่น ขาดการผลิตสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหา ขาดแบบฝึกต่าง ๆ ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ จึงส่งผลให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ไม่สนใจเรียน ซึ่งจากสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กล่าวมาส่งผลให้นักเรียนเขียนคำควบกล้ำไม่ถูกต้อง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80.00 จากข้อมูลผลการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนพินิจราษฎร์บำรุง พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คะแนนเต็ม 40 คะแนน นักเรียนโรงเรียนพินิจราษฎร์บำรุง ทำได้ 16.42 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 41.05 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดรายบุคคล พบว่า อยู่ในระดับดี 6 คน ระดับพอใช้ 34 คน และ ระดับปรับปรุง 8 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. 2550 : 11)

จากสภาพปัญหาที่พบ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้ารูปแบบวิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้ชุดสื่อประสม ที่มีรูปแบบน่าสนใจเนื่องจากสื่อประสมประกอบด้วยสื่อหลายชนิดที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ฝึกทักษะอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำควบกล้ำได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนและรวดเร็วขึ้น จากการศึกษา งานวิจัยที่นำสื่อประสมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียน พบว่า สามารถพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนให้สูงขึ้น และยังพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมอยู่ในระดับมาก (อัจฉรา เบ็ญจิต. 2549 : 89) ครูผู้สอนควรนำนวัตกรรม สื่อ เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นและเร้าความสนใจของนักเรียน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2550 : 30)

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สนใจที่จะพัฒนาชุดสื่อ ประสม เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาคำตอบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน พิณจรัสราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อเป็นการพัฒนาการเขียนคำ ควบกล้ำให้มีผลสัมฤทธิ์ตามเกณฑ์ที่โรงเรียนพิณจรัสราษฎร์บำรุงกำหนดไว้

คำถามการวิจัย

1. ชุดสื่อประสมเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถแก้ปัญหาคำควบกล้ำของนักเรียนได้ อย่างไร
2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยชุดสื่อประสม การเขียนคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีความพึงพอใจอยู่ใน ระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดสื่อประสมทักษะการเขียนคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยชุดสื่อประสม เรื่อง การเขียนคำควบ กล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ด้วยชุดสื่อประสม การเขียนคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดสื่อประสมการเขียนคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนกระบวนการเขียนคำควบกล้ำสูงขึ้น
2. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยชุดสื่อประสม เรื่อง การเขียนคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความก้าวหน้า 0.5 ขึ้นไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพินิจราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 47 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนพินิจราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 24 คน ทั้งนี้โรงเรียนได้จัดห้องเรียนแบบลดความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน

2. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดสื่อประสม เรื่อง การเขียนคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.2 ตัวแปรตาม คือ

- 1) กระบวนการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียน เรื่อง การเขียนคำควบกล้ำ
- 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดสื่อประสม เรื่อง การเขียนคำควบกล้ำ

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 30 ชั่วโมง (รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน)

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ คำที่มีปัญหาในการเขียนคำควบกล้ำ ในหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 75 คำ และนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดสื่อประสม จำนวน 15 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย บทเรียน PowerPoint และ แบบฝึกทักษะ ชุดละ 5 คำ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดสื่อประสม (Multimedia) หมายถึง การพัฒนาสื่อใช้สอนร่วมกันหลายอย่างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเนื้อหาการเขียนคำควบกล้ำ มาใช้ร่วมกัน โดยวางแผนการใช้สื่อ เพื่อเสนอเนื้อหา เรื่อง การเขียนคำควบกล้ำ อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบ ตรงตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ บทเรียน PowerPoint บัตรคำ รูปภาพ แดบประโยค เพลง และ แบบฝึกทักษะ ที่เป็นคำมีปัญหา มี 75 คำ จากหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 15 ชุด ดังนี้

- ชุดที่ 1 กว้างขวาง กลมเกลียว แคล้วคลาด ขลุ่ย ปลอดภัย
- ชุดที่ 2 กราบไหว้ กรอบคร่ำ ตรากตรำ เพลาทรน พร้อมเพรียง
- ชุดที่ 3 ขรุขระ ผลิผลาม พลาตติก เกลียดซัง กวดแก่ง
- ชุดที่ 4 เค่วงคว้าง ควายขวิด เกเวียน กล่อมเกล้า โปรด
- ชุดที่ 5 ไปรษณีย์ ถั่นแก่ง พลุพลา่น ปรับปรุง ครั้นเครง
- ชุดที่ 6 ไกวเปล ถั่นเปลือง คำขวัญ ขาดแคลน ปลอดภัย
- ชุดที่ 7 เปลี่ยนแปลง มะปราง เพลิดเพลิน คลุกเกล้า เพาะปลูก
- ชุดที่ 8 คล้องจอง ห่างไกล ขวางทาง กะพริบ เปลวเพลิง
- ชุดที่ 9 โอดครวญ ปรับทุกข์ ตรวตรงร รวกลุ่ม โกรธเคือง
- ชุดที่ 10 ตริตตรง แพรวพราว ถั่นกรอง ขี้ขลาด ปรองดอง
- ชุดที่ 11 คล้ายคลึง กรีธา เตรียมพร้อม พลีชีพ ปลอมแปลง
- ชุดที่ 12 จริงจ้ง เส้าโศก ทรวดทรง ซ่อมเสริม เสรมฐิ
- ชุดที่ 13 พุทธา รับทราบ ดันไทร สร้อยคอ ทรดโทรม
- ชุดที่ 14 สระน้ำ สรวงสวรรค์ สรรเสริญ ศิระษะ แทรกแซง
- ชุดที่ 15 ศักดิ์ศรี ปราศรัย เสแสรัง เสร็จสรรพ ดินทราย

คำควบกล้ำ หมายถึง คำศัพท์ที่นำมาจากแบบเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นคำที่มีปัญหา จำนวน 75 คำ ได้แก่ กว้างขวาง กลมเกลียว แคล้วคลาด ขลุ่ย ปลอดภัย กราบไหว้ กรอบคร่ำ ตรากตรำ เพลาทรน พร้อมเพรียง ขรุขระ ผลิผลาม พลาตติก เกลียดซัง กวดแก่ง เค่วงคว้าง ควายขวิด เกเวียน กล่อมเกล้า โปรด ไปรษณีย์ ถั่นแก่ง พลุพลา่น ปรับปรุง ครั้นเครง ไกวเปล ถั่นเปลือง คำขวัญ ขาดแคลน ปลอดภัย เปลี่ยนแปลง มะปราง เพลิดเพลิน คลุกเกล้า เพาะปลูก คล้องจอง ห่างไกล ขวางทาง กะพริบ เปลวเพลิง โอดครวญ ปรับทุกข์ ตรวตรงร รวกลุ่ม โกรธเคือง ตริตตรง แพรวพราว ถั่นกรอง ขี้ขลาด ปรองดอง คล้ายคลึง กรีธา เตรียมพร้อม พลีชีพ ปลอมแปลง จริงจ้ง เส้าโศก ทรวดทรง ซ่อมเสริม เสรมฐิ พุทธา รับทราบ ดันไทร สร้อยคอ ทรดโทรม สระน้ำ สรวงสวรรค์ สรรเสริญ ศิระษะ แทรกแซง ศักดิ์ศรี ปราศรัย เสแสรัง เสร็จสรรพ ดินทราย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดสื่อประสม หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการใช้สื่อที่หลากหลาย ซึ่งประกอบไปด้วย บทเรียน PowerPoint บัตรคำ รูปภาพ แถบ ประโยค เพลง และ แบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพินิจราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ประสิทธิภาพ หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดสื่อประสม เรื่อง การเขียนคำควบล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เป็นเกณฑ์ที่ผู้วิจัยคาดหวังว่าผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ เท่ากับ 80/80 ซึ่งมีความหมายดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำกิจกรรมกลุ่ม และแบบฝึกทักษะที่วางแผนการจัดการเรียนรู้ชุดสื่อประสมแต่ละชุด ระหว่างเรียนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 15 แผน ได้คะแนนร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ได้คะแนนร้อยละ 80

ค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index) หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดสื่อประสม เรื่อง การเขียนคำควบล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ทักษะการเขียนคำควบล้ำ หมายถึง กระบวนการให้นักเรียนเขียนคำควบล้ำให้ถูกต้องภายหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดสื่อประสมมี บทเรียน PowerPoint บัตรคำ รูปภาพ แถบประโยค เพลง และ แบบฝึกทักษะ ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบวัดทักษะการเขียนคำควบล้ำ

ความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพินิจราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่มีต่อชุดสื่อประสม เรื่อง การเขียนคำควบล้ำ ที่วัดจากแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

คะแนน 5 คะแนน พอใจมากที่สุด

คะแนน 4 คะแนน พอใจมาก

คะแนน 3 คะแนน พอใจปานกลาง

คะแนน 2 คะแนน พอใจน้อย

คะแนน 1 คะแนน พอใจน้อยที่สุด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทักษะการเขียนคำควบล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ร้อยละ 80
2. นักเรียนมีความพึงพอใจเกิดทักษะในการเขียนคำควบล้ำถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ในการพูดสื่อสารได้

3. เป็นสื่อสำหรับครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนำไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนต่อไป
4. นักเรียนใช้สื่อประสมเพื่อการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากสื่อคอมพิวเตอร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY